

Loaiden

FOR MEDLEMMER I NTL NAV SEPTEMBER 2011

Kamerater

Det er to måneder siden terrorhandlingene rammet Norge. Det kom fra uventet hold og det rammet først og fremst de unge håpefulle, men også det politiske styringsorgan. Det siste bærer Oslo sentrum fremdeles preg av. Våre kolleger og fagforeningskamerater i direktorater og departementer har fått ødelagt sine arbeidsplasser, og mange av dem har også mistet en kjær kollega, venn eller slektning. Kontorene vil bli gjenoppbygget, gatene vil bli ryddet, men de som er rammet direkte av denne grusomme handlingen vil bære arrene med seg resten av livet.

Kommentariatet har analysert gjerningsmannen opp ad stolper og nedad vegger. Det er umulig for legfolk å forstå hvordan et menneske kan begå slike forbrytelser. Den kjente professor i psykiatri ved Cambridge, Simon Baron-Cohen, snakker om ondskap og fravær av empati; Zero degree of empathy. Han hevder at ondskap er en lite anvendelig størrelse for ham som vitenskapsmann. Den kan ikke måles på noen måte, slik som empati kan. Empati kan måles som hjerneaktivitet i bestemte sektorer i hjernen, mens ondskap bare er en karakteristikk.

Hva er så empati? Det beskrives som inn-følelse, og må ikke forveksles med sympati. Det er evnen til å oppdage og forstå andres følelser, samt å forstå andres verdier, holdninger og beveggrunner. Det er det motsatte av egosentrisme. Simon Baron Cohen slår fast at alle har en ulik grad av empati. Noen lite, andre til og med så mye at det hindrer dem i deres egen utvikling. En gruppe som viser total mangel på empati er autistene. Likevel

konkluderer han med at tilstanden kan kureres og at de som har lite kan øve opp denne evnen i gitte former og omgivelser.

Noen som har overskudd av empati, må være de NAV-ansatte. Hadde de ikke hatt det, ville det vært umulig å drive NAV de siste fem årene. Under konstant omorganisering og underbemanning, nå har jo til og med Saglie innrømmet dette, er det empatien som er den største drivkraften i NAV. Det at vi og våre kolleger har sett at enkeltmennesket lider fordi vi ikke får utbetalt ytelser eller hjulpet dem på annen måte.

Yrkesstolthet er kanskje en annen drivkraft bak NAV. Det kan man tydelig se hos våre kamerater i Odda, som driver en avdeling som leverer gode resultater på tross av at de har hatt trusler om nedleggelse hengende over seg i fire år. Når man tar i betraktning den behandling de har vært utsatt for, er det meg en gåte at de i det hele tatt finner motivasjon til å gå på jobb om morran. NTL NAV kommer til å sloss for at de skal få beholde arbeidsplassene sine i Odda, alternativet er oppsigelse. Det har det vært en forutsetning for NAV-reformen at vi skal unngå.

Det lyves aldri så meget som foran et valg,
under en krig eller etter en jakt.

Otto von Bismarck

4

Øyenvitne.

Så bombeeksplosjonen fra kontorvinduet

6

Med barn på Utøya.

NTL NAV medlem opplevde marerittet

BOM MÏN!! NGUY HI

FOTO: JØRUND O. GUSTAVSEN

Vi rydder for livet >>
TV-aksjonen 2011 Norsk folkehjelp

10

Send inn din mening (maks 35 linjer)

e-post: jorund.olav.gustavsens@nav.no - Tlf: 21 07 01 75 – Mobil: 928 12 649
Postadresse: Arbeids- og velferdsdirektoratet, PB 5, St. Olavs plass, 0130 Oslo.

FOTO: JØRUND O. GUSTAVSEN

Redaktøren	2
Trange tider	5
Letter skodda?	8
NTL NAV inntar ordførerstolene	9
Smått i potten	14
NTL-dagen	15
KREativt og Mangfoldig arbeidsliv	16
Siste stikk	19
Det sosiale hjørnet	20

Medlemsbladet

[gaiden]

BLAD FOR MEDLEMMER I NTL NAV

Utgis av NTL NAV**Opplag:** 9.200, fire ganger årlig**Redaktør**

Jørund O. Gustavsens
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5, St. Olavs plass
0130 Oslo
Telefon: 21 07 01 75
Mobil: 928 12 649
jorund.olav.gustavsens@nav.no

Redaksjonsutvalget:

Terje Evensen
terje.evensens@nav.no
Mobil: 416 79 751
Anne Birgit Nilsen
anne.birgit.nilsens@nav.no
Mobil: 957 24 940

Redaksjonen avsluttet:

21 september 2011
www.ntl.no/nav

Layout og trykk:

LO Media, Oslo
Tlf: 23 06 22 79

Øyenvitne

Synneva Aga jobber til daglig i Arbeids- og velferdsdirektoratet og har sin arbeidsplass i Akersgata 64. Fra sitt vindu så hun rett ned på eksplosjonen i regjeringskvartalet den 22. juli.

Jørund O. Gustavsen (tekst og bilde)

Tribuneplass. Jeg så jo rett ned på eksplosjonen. Det smalt og vinduene bula innover. Selv om det ikke var vanskelig å forstå hva som hadde skjedd, var det likevel ufattelig. Vi visste ikke hva vi skulle tro. Det var jo helt vanvittig.

Forvirring. - Det var ingen som tok noe initiativ her i huset, forteller Synneva. - Vi gikk ned til inngangen, men der fikk vi beskjed om at vi ikke fikk lov å gå ut. Tilbake på kontoret var det ikke mulig å få noen informasjon. Vi hadde sett HR-direktøren løpe av sted ned gata. Vi var redde for et nytt angrep og ville ut og vekk.

Skånet. Bygningen i Akersgata ble for en stor del reddet av Trefoldighetskirken som ligger mellom direktoratet og regjeringskvartalet. De eneste materielle skadene var inngangsdøra som ble blåst av hengslene. Peter Myklebust, hovedtillitsvalgt for NTL i direktoratet, oppsummerer følgene slik: - Mange skadde og andre søkte tilflukt rett foran vår inngang rett etter eksplosjonen. Fire kolleger var i nærheten av VG-bygget vis-à-vis høyblokka da det smalt. Ca 15 kolleger har fått psykiske ettervirkninger og har fått tilbud om bistand. Blant disse 15 har det også vært sykemeldinger. Ansatte som var på jobb den dagen, er fulgt opp av bl.a. vernetjenesten.

Uttrygg. Synneva etterlyser likevel ettervern. - Det kunne vært greit med et møte mellom de som var til stede, for å få

Synneva Aga ser fra sitt kontorvindu rett ned på Regjeringskvartalet hvor bomben gikk av.

bearbeidet følelsene i etterkant. Det er mange som sliter litt med usikkerhet etter dette, sier hun. - Det gjelder jo også sikkerheten på arbeidsplassen. I forrige uke var det en person som kom seg inn i bygget gjennom garasjen og stjal en lommebok oppe i etasjene. Slike episoder skaper jo ikke trygghet.

Andre følger. Arbeidsdepartementet var av dem som ble hardest rammet av

eksplosjonen. Lokalene ble rasert og de må derfor flytte. De kommer til å ta i bruk de to øverste etasjene i Akersgt. 64. Dette innebærer trangere arbeidsforhold for mange. En del av våre medarbeidere må også flytte til Sannergata. Statsråd Hanne Bjurstrøm har uttrykt takknemlighet for den måten hennes ansatte har blitt mottatt på av direktoratet.

Trange tider i departementene

Det er ikke bare, bare å gå på jobb når kontoret ditt er sprengt. Mange departementer og andre offentlige instanser i Oslo sentrum ble rammet av bomben 22. juli. Nå blir de spredt rundt i provisoriske lokaler over hele byen.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Tøff periode. Bjørn Halvorsen er leder for NTL-avdelingen som ble hardest rammet; NTL Sentraladministrasjonen. Han sier det har vært en tøff tid for mange. – Noen har mistet kolleger og venner, mange har fått arbeidsplassen sin rasert. – Dugnadsånden og samholdet som har vært utvist i tiden som har gått, har vært inspirerende, sier Bjørn. Han kan fortelle om arbeidsplasser der folk sitter to og to på hvert kontor hvor det før satt en. Opptil åtte personer på et møterom.

Møter. NTL Sentraladministrasjonen har tatt initiativet til møter for de tillitsvalgte i de rammede enhetene. 3. august startet møtet med ett minuts stillhet. Deretter kom det en psykolog som snakket om mulige reaksjoner. Sparebank 1 orienterte om aktuelle forsikringsordninger og hvordan disse skulle brukes. Neste møte fant sted 5. september hvor deltagerne luftet sine erfaringer og redegjorde for situasjonen i de forskjellige enhetene.

De tillitsvalgte. En runde rundt bordet beskriver hva de enkelte står ovenfor: Morten Jensen fra Finansdepartementet fortalte at der sleit de med at det var mørkt, fordi vinduene var dekket av treplater, de slet med trekk og noen hadde fått lungebetennelse. I Statens Byggetekniske institutt, som holder til i Ven-

Fra LO-bygget har Bjørn Halvorsen utsikt over området som ble rammet av bomben.

stres hus, var 99 % av alle vinduene blåst ut. Grunnet alt regnet og vinduer som er erstattet med kryssfinér, var luftfuktigheten så høy at datamaskiner og mobiltelefoner slutta å fungere. Gudrun Høverstad i NVE, forteller at Olje og energidepartementet skal inn hos dem. NVE er 500 i dag og departementet er 160, da blir det trangt. Hun fremhever at det ikke er uproblematisk at saksbehandlende enhet er samlokalisert med klageinstansen.

Skryter av NAV. Heid Randi Nilsen er tillitsvalgt i Arbeidsdepartementet (AD) og skryter hemningsløst av den mottagelsen de har fått hos NAV. – Vi kom til flotte, nyvaskede kontorer og folk visste jo ikke hva godt de kunne gjøre for oss. ADs kontorer var blant de hardest rammede. De har til dels flyttet inn hos NAV i Sannergaten, resten skal flytte

inn hos direktoratet i Akersgaten. Der vil de få de to øverste etasjene.

Slitasje. Bjørn Halvorsen advarer mot slitasjen dette vil medføre på de ansatte. – Folk har gjort en kjempeinnsats, men nå må man regne med at dugnadsånden er oppbrukt. – Folk tåler mye, bare de vet at det tar slutt en gang. Det er mange som trenger videre oppfølging. Noen skvette hver gang de ser en varebil på tomgang, andre sliter med skyldfølelse. Det er stort fokus på de som var tilstede da det smalt, men også de som ikke var der kan få problemer. Det blir en del «Hvis jeg bare...», sier Bjørn. Han fremhever innsatsen til de tillitsvalgte, de har stått på i perioden, men de har også hatt en oppegående fagforening i ryggen. – Samarbeidet med NTL og LO har vært meget godt.

Med barn på Utøya

Fredag 22. juli opplevde Anne Tømmervåg Røe det som må være foreldres verste mareritt. Begge barna hennes var på Utøya da tragedien skjedde.

Anne Birgit Nilsen (tekst)

Familie. Som engasjert i fagforening og tidligere aktiv i lokalpolitikken, er det ikke uten en viss stolthet Anne kan se at begge hennes barn har valgt å bli AUF-ere. Elise, som er født i 1992, og den to år yngre Jonas er begge medlemmer av AUF, selv om det er Elise som er den mest aktive av de to. Elise var tidligere fylkesleder i AUF Telemark. Hun er for tiden student ved Universitetet i Bergen, årsstudium i psykologi, mens broren går andre året allmennfag på videregående skole.

Utøya. Som de fleste aktive AUF-ere deltok Annes barn på sommerleiren på Utøya. Det har de gjort tidligere år, og også i år. Denne gangen var det bare yngstemann som skulle delta på leiren hele uka, mens storesøster skulle gjeste leiren kun én dag, - fredag!

Sjokk. Anne forteller rolig om det som hendte. Hun hadde forsøkt å få tak i datteren tidlig på ettermiddagen, lykkelig

uvitende om hva som var i gjære, men datteren svarte ikke på telefonen. Hun ringte da Jonas som kort svarte; «Mamma, jeg kan ikke snakke med deg, - det er noen som skyter her...». Følelsen av sjokk, uvirkelighet, redsel, fortvilelse, usikkerhet, - det er vanskelig å sette ord på det, sier Anne. - Jeg fikk en SMS hvor det sto «Vi gjemmer oss, er glad i dere». - De timene som gikk før jeg endelig fikk bekreftet at mine barn var i god behold, husker jeg lite av.

Gleden av å få en telefon fra min datter i 19-tida om at hun var kommet seg på land var ubeskrivelig. Og da Ringerike sykehus ringte litt senere og kunne berette at de hadde fått inn en gutt ved navn Jonas som var nedkjølt, men ellers i god behold var det en enorm lettelse.

God støtte og oppfølging. Anne kan ikke få fullrost alle som bidro til hjelp og støtte i tiden etter 22. juli. Personalet på Sundvollen og på Ringerike sykehus var usedvanlig imøtekommende og

ANNE TØMMERVÅG RØE

Anne er ansatt ved NAV Bamble og mangeårig medlem av NTL. Det er 22 år siden hun som 25-åring startet i jobb ved Arbeids- og sjømannskontoret i Kristiansund. Etter 10 år på kontoret i hjembyen flyttet hun sørover til jobb ved Aetat i Porsgrunn og senere NAV Bamble. Anne har hatt de fleste arbeidsoppgavene på NAV-kontoret, nå er det arbeidsavklaringspenger som er arbeidsområdet.

Tillitsverv. NTL-medlem ble hun allerede ved oppstarten i 1989. Og hun har hatt ulike verv fra plasstillitsvalgt i Kristiansund til fylkesleder i NTL 105 Telemark. Anne har også vært både varamedlem og fast styremedlem i Landsforeningen. For tiden har hun ingen verv i NTL, men følger fortsatt interessert med i det som skjer på fagforeningsfronten i etaten.

vennlige. Telemark Ap tok raskt tak i situasjonen, kommunens kriseteam tok umiddelbart kontakt med pårørende og alt fungerte som det skulle.

- Skulle jeg kritisere noe så måtte det være pressa og dens dekning av saken, sier Anne. Det er selvsagt nødvendig med informasjon, men nå synes jeg de «koker suppe på spiker». Et eksempel på dette er en avis som hadde 10 sider med bilder fra rekonstruksjonen. - Det er unødvendig, mener Anne.

Gjenoppbygging. Familien har vært tilbake på Utøya, og de har alle et sterkt ønske om at øya i fremtiden fortsatt kan være den perlen den var, et godt sted for aktive og samfunnsengasjerte ungdommer. Annes mann, som til daglig er i jobb i Nordsjøen, ønsker å bidra med dugnadsarbeid for gjenoppbygging av Utøya, og hun er glad for at så mange bevilger midler til gjenoppbygging av øya.

Utøya skal gjenreises

AUF og Utøya AS har opprettet 22. juli-fondet til gjenreising av Utøya.

Anne Birgit Nilsen [tekst]

Prosjektleder Jørgen Frydnes i AUF forteller at det er viktig å bruke tid på planlegging og gjennomføring av gjenreisingen. Mange hensyn må tas, både med tanke på hvordan framtidens Utøya skal se ut, og en verdig heder til ofrene. Konkrete planer foreligger ikke ennå, men det som allerede er klart er at det vil bli reist ett eller flere minnesmerker for ofrene. I tillegg vil hele eller deler av kafébygget bli revet, med bakgrunn i opplevelsene og hendelsene som fant sted der.

Restaurering. Mange har til nå bevilget midler til gjenreising av Utøya. Fagbevegelsen alene står for flere titalls millioner kroner i bidrag. Selv om det ikke foreligger konkrete planer ennå, forteller Frydnes at de ser for seg at en del av midlene vil gå til restaurering av ødelagt bygningsmasse, oppføring av nye bygg, minnesmerker som tidligere nevnt og en mulig landskapsmessig forbedring av rekreasjonsområder som stier og strender.

Målet er å ta tilbake Utøya som et sted der ungdom kan drive politisk diskusjon og debattere nye ideer, og en plass for engasjement og glede. – Utøya skal igjen bli et sted der gode opplevelser skapes, forteller Frydnes.

Uvisst. AUF vet ikke i dag hvor mye gjenreisingen av Utøya vil koste. Det understrekes imidlertid at bidragene ikke vil bli benyttet til partipolitisk arbeid, men utelukkende til å bygge opp Utøya og for å hedre ofrene. Dersom det kommer inn mer penger enn nødvendig vil de bli brukt i tråd med formålet, i tett kontakt mellom AUF og de pårørende.

Styringsgruppe. Arbeidet med gjenreisinga vil bli organisert som et eget prosjekt, underlagt AUF. Det vil bli opprettet en egen styringsgruppe med ansvar for arbeidet, samt en rådgivende gruppe med eksterne aktører som særlig vil bli brukt til innspill ved eventuelle overskytende midler i fondet. Prosjektlederen sier at det i arbeidet med Utøya vil bli lagt vekt på god kontakt med både pårørende, AUF-medlemmer og andre brukere av øya. I tillegg til AUF har flere andre ungdomsorganisasjoner sommerleire på øya.

NTL NAV støtter Utøya

Styret i NTL NAV har fattet i august vedtak om å støtte arbeidet med gjenreising av Utøya

Terroren som rammet regjeringskvartalet og AUF på Utøya den 22. juli har berørt hele arbeiderbevegelsen. Utøya ble gitt til AUF i gave fra Oslo Faglige Samorganisasjon i 1950. LO og forbundene har lange tradisjoner på Utøya. LO har egen stand og arrangerer ulike faglige aktiviteter i samarbeid med de største LO-forbundene under AUFs sommerleirer.

LOs sekretariat har vedtatt å bevilge 10 millioner kroner til Utøya. Forbundene og lokale ledd oppfordres til å bidra til en felles konto, slik at fagbevegelsen samlet kan bidra så det monner. LO-leder Roar Flåthen beskriver dette som en langsiktig bevilgning som skal bidra til at Utøya også i framtiden kan være en viktig møteplass for demokratibygging og fagligpolitisk aktivitet blant ungdom.

NTL NAV tok utfordringen fra LO og bevilget 10 000 kroner til 22. juli-fondet til gjenreising av Utøya.

Letter skodda?

I siste nummer av Gaiden kunne vi lese om NAVs engasjement på Odda som skulle reduseres fra 16 til tre stillinger i en liten by som ikke akkurat har flust med alternative arbeidsplasser. 29. august besøkte statsråd Hanne Bjurstrøm Odda.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Tafatte ledere. TV2 dekket besøket i sin nyhetssending og formidlet bilder fra statsrådens besøk. De ble preget av en NAV-leder som ikke turte å fri seg fra munnkurven han åpenbart hadde fått. NAV-leder Øyvind Haugsnes vred seg som fisken i garnet, men slo fast at han ikke ønsket å snakke med statsråden om noe spesielt. Underforstått; her på NAV Odda var allting i sin skjønneste orden. En ytterst pinlig forestilling som henledet tankene på Chemical Ali i Irak. Ordfører Gard Folkvord tok heller intet initiativ til å snakke om NAV, men tok i stedet ministeren på tur til en attføringsbedrift.

Tok ordet. NTLs lokale tillitsvalgte Gunn Fredriksen var imidlertid ikke sen om å slippe katta ut av sekken. Hun overrakte Bjurstrøm et brev fra de lokale NTL'ere som redegjør for situasjonen og krever en kursendring. Brevet begynner slik: «NTL NAV i Odda krever at de statlige arbeidsplassene i Odda blir opprettholdt. Flytting er det samme som oppsigelse! Odda har ingen arbeidsplasser å miste. Dette er et angrep på Odda som lokal-samfunn, nå må politikerne reagere!»

Klart svar? Hanne Bjurstrøm viste klart at hun var politiker da hun svarte. - Vi skal se på saken. Kanskje det er mulig å utsette flyttingen av forvaltningsavdelingen. Det ble altså ikke gitt noen konkrete løfter under møtet, men politisk ledelse, på høyeste nivå, er i alle fall behørig orientert. Hvis Arbeiderpar-

Gunn Fredriksen er tillitsvalgt for NTL i Odda.

tiet velger å godta at NAV trekker ut nesten alle statlige arbeidsplasser fra Odda, står det i kontrast til tidligere beslutninger om utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo.

Fortsatt trykket. Gunn bekrefter at stemningen ikke akkurat har blitt lettere i Odda. Man vet like lite om hvor lenge de skal jobbe der. Selv er hun overført fra NAV Odda til NAV forvaltning Stord – avdeling Odda. Der skal hun være til nyttår. Gunn venter spent på svar fra Bjurstrøm og håper at hun innser at det ikke er noe å tjene på dette, samtidig som man da kvitter seg med totalt 360 års opparbeidet erfaring som de NAV-ansatte i Odda kan skilte med.

Spikeren i kista. Direktør for Styringsenhet fylkeslinjen, Bjørn Gudbjørgrud, redegjør i et brev av 1. september til Arbeidsdirektoratet for direktoratets syn. Der tas det ingen menneskelige hensyn, og det blir lakonisk fastslått at «Pr. 31.12.12 har de ansatte i Odda hatt minst 4 år på seg til å foreta denne omstillingen. Det er helt korrekt at det er lang reise fra Odda til Stord. Normal reisetid er ca 2 timer hver vei.»

Uakseptabelt. Fylkestillitsvalgt i Hordaland, Arne Jacob Vik Olsen, finner ingen fornuftige argumenter for å avvike forvaltningsavdelingen i Odda. Etter innføringen av Gosys kan det jo ikke være noe problem å fortsette i Odda, så lenge det er et oppegående fagmiljø der, legger han til. Jarle Berge sier at NTL NAV vil ta opp saken sentralt og om nødvendig også med den politiske ledelsen. -NAV er bedre tjent med å opprettholde status quo og på den måten ta vare på kompetansen. De har intet å tjene på å ri prinsipper i slike saker, tvert i mot, konkluderer han.

Utvikling. Når Gaiden går i trykken, har det kommet fram at statsråd i Kommunaldepartementet, Liv Signe Navarsete, har fått utsatt flyttingen ytterligere et år og har satt i gang et arbeid med å få lagt enten et regionalt skattekontor, eller en avdeling av Energi- og vassdragsforvaltningen til Odda.

NTL NAV inntar ordførersetene

Årets kommunevalg har gitt god uttelling for NTL NAV.

Både i Larvik, Kristiansund og Sogndal kommer ordførerne fra NTL NAV.

Hanne Nordhaug (tekst og foto)

Skifte i Larvik. I Larvik fikk Arbeiderpartiet 38,5 % av stemmene, og Rune Høiseth er nå klar til å påta seg jobben som ordfører. Riktignok var ikke forhandlingene helt ferdig da Gaiden gikk i trykken, men med et Venstre som har vært helt klare på at de ikke støtter FrP ligger det klart an til et politisk skifte i Larvik etter 12 år med borgerlig styre. Rune har tidligere vært ordfører i nabokommunen Lardal. De siste 7 årene har han jobbet ved Aetat og NAV i Larvik.

God ballast. Rune ser klart at erfaringene han har fra NAV er gode å ha med i vervet som ordfører. I NAV jobber han

med mennesker og for mennesker, ikke ulikt det en ordføreroppgave vil innebære. Rune har erfaring både med oppfølging av langtidsledige og rekruttering i NAV. Dette har gitt han et stort nettverk. Han er en god relasjonsbygger, og ser viktigheten av at alle får delta på sine premisser. Også i kommunestyret ønsker Rune å gi folk muligheter og ansvar, og han har heller ikke ønske om å binde opp Arbeiderpartiets representanter i kommunestyret.

Bidrag fra LO. Larvik har de siste månedene vært preget av kampen mot privatisering av hjemmebasert omsorg. Dette har også ført til ekstra sterkt engasjement i valgkampen fra LO-tillitsvalgte i Larvik. Rune fremhever at LO har vært en god støttespiller. De har bidratt både på politiske møter, gjennom felles arbeidsplassbesøk og ved å mobilisere medlemmer til å bruke stemmeretten. Han ser fram til å starte en politisk snuoperasjon i Larvik, hvor både næringsutvikling, gode offentlige vel-

ferdstjenester og mer politisk styring er områder som står på dagsorden.

Rent flertall i Kristiansund. Arbeiderpartiet fikk over 50 % av stemmene ved kommunevalget i Kristiansund, og Kristiansund Arbeiderparti har med dette gjort tidenes best valg. Dette betyr at Per Kristian Øyen fortsetter som ordfører. I Kristiansund har sykehuskampen vært sentral, og det er tydelig at velgerne er fornøyd med den jobben Per Kristian har gjort. Kollegene på NAV må nok vente minst 4 år til før han er tilbake i NAV-jobben.

Gjenvalg i Sogndal. For fire år siden gikk Jarle Aarvoll fra jobben sin i NAV og tillitsverv i NTL NAV til vervet som ordfører i Sogndal. Velgerne har nå gitt Jarle fornyet tillit. Med klart rødgrønt flertall, og 35,5 % av stemmene til Arbeiderpartiet, blir nok ordførervervet fortsatt ivaretatt av Jarle. Gaiden ønsker Jarle, Rune og Per Kristian lykke til med ordførerjobbene.

Norsk Folkehjelp

TV-AKSJONEN NRK 23.OKT

Vi rydder for livet

Søndag 23. oktober kan du bli med å redde liv. «Vi rydder for livet» er temaet for årets TV-aksjon som vil gjøre Norsk Folkehjelp i stand til å øke takten i ryddingen av miner og klasebomber. Hver dag blir uskyldige mennesker drept og lemlestet av miner og klasebomber.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Aksjonen: Kari Bucher er leder av TV-aksjonen og håper på et godt arrangement i år. Hun håper folk forstår hva som ligger i tittelen for aksjonen; Vi rydder for livet. Det betyr at dette er noe vi gjør sammen. Alle er med og rydder. Det haster og vi redder liv. Dette bud-

skapet må ut til alle i forbindelse med TV-aksjonen.

Det nytter. - Et annet viktig budskap i forbindelse med TV-aksjonen i år er at det nytter, sier Kari. Hun trekker fram lista over de land som Norsk Folkehjelp skal rette innsatsen mot med de innsamlende midlene. - Den beste egentlig av syv land, sier hun, men et av dem har faktisk blitt trukket fra lista, fordi arbeidet er ferdig. Guinea-Bissau er erklært minefritt. Tidligere er også Malawi, Zambia og Rwanda erklært minefrie.

Ingen spredning. - Fordelen i dette arbeidet, er at spredningen i all vesentlighet er stanset, sier Hans Erik Haug, nestleder i mineavdelingen i Norsk Folkehjelp. De fleste land har undertegnet Ottawaavtalen, en konvensjon for bekjempelse av antipersonell-miner. Store land, som USA, som ikke har undertegnet, har likevel stanset utlegging-

gen av miner. I motsetning til flom og jordskjelv, vender ikke minene tilbake etter at de er fjernet.

Store konsekvenser. Problemet er ikke bare de direkte skadene miner og klasebomber forårsaker når de blir utløst av mennesker. Udetonerte eksplosiver skaper også frykt blant befolkningen. Det innskrenker deres bevegelsesfrihet og store område med jord blir ikke dyrket. Folk må kanskje gå lange omveier for å hente vann og barns lek blir begrenset.

Stor dugnad. - I vårt lille land kan vi altså skilte med verdens største innsamlingsaksjon, sier Kari Bucher. Aksjonen har femti ansatte i forbindelse med innsamlingen, det er 7000 frivillige funksjonærer i sving, samt 100 000 bøssebærere. Ikke bare i antall frivillige er vi størst, men også når det gjelder innsamlet beløp. Ingen andre land i verden klarer noe lignende, fastholder hun.

Foreløpig har 16 ledende tillitsvalgte i NTL NAV meldt seg som bøssebærere, blant dem Else Husabø, etatens hovedverneombud og Hanne Nordhaug, nestleder i NTL NAV.

Eksplodivt!

De færreste av oss har sett en landmine, eller en klasebombe. Hva er det egentlig vi snakker om? Gaiden har fått en grundig gjennomgang av de ulike våpentypene på Norsk Folkehjelps mineavdeling.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Jævelskap. En personellmine av den minste sorten kan se ut som en grønn snusboks. Den veier bare et par hundre gram, forteller Hans Erik Haug, nestleder i mineavdelinga i Norsk Folkehjelp. Han sier at de er designet for å sprengte foten av soldater, ikke slik at de blir drept, men slik at de blir alvorlig såret og trenger førstehjelp. På denne måten kan man sinke fremrykking.

Mange utgaver. Miner kommer i mange varianter, fra de minste på et par hundre gram, opp til 15 kilo, med kapasitet til å slå ut tanks. Når disse blir liggende igjen, har vi sett at de har sprengt en hel buss og alle inni har blitt drept, forteller Hans Erik. Andre utgaver har dobbelt sprengladning som gjør at de hopper opp i lufta og eksploderer i hofte- høyde og sender ut små stålkuler i alle retninger.

Varer lenge. Et problem med miner er at de er produsert i store antall og med god kvalitet. De varer i årevis og utgjør en fare lenge etter at de har blitt plassert ut. De er rent mekaniske, så det er ikke noe batteri som blir brukt opp. Ennå er ørkenen i Egypt og Libya full av miner fra de store slagene under andre verdenskrig. Disse dukker opp fra tid til annen når ørkensanden flytter på seg, og er stadig livsfarlige.

Klasebomber. Et like stort problem som miner er klasebomber. Her er det snakk om små bomber som er stuert sammen i et skall og som blir spredt ut over et område. Her er kvaliteten langt lavere enn på minene og vi har sett at så mye som 30 % kan være blindgjengere. Det vil si at bombene ikke eksploderer etter at de har blitt spredt. Disse sprenglegemene er ustabile og utløses ofte ved

berøring. Noen, som de Israel brukte i Sør-Libanon i 2006, har et bånd festet i seg for at de skal falle loddrett mot bakken. Disse båndene henger seg ofte opp i trær, og da må vi rydde bomber i trærne også, sier Hans Erik. Israel slapp fire millioner klasebomber over Libanon. Halvparten ble liggende igjen.

Stygt. Per Nergård, leder for mineavdelinga, viser meg et par eksempler på klasebomber. Den ene ser ut som en rusten tennisball. Han tar den fra hverandre og viser meg innsiden. Kjernen, som inneholder sprengstoffet er selvsagt fjernet, men innsiden avdekker et rute- mønster. Dette er for at skallet skal dele seg opp i skarpe fragmenter, forteller han. De har laget dem i legeringer som gir ekstra skarpe splinter, som øker skadeomfanget når de treffer mennesker.

Norsk Folkehjelp

TV-AKSJONEN NRK 23.OKT

Minehunder

Et av de viktigste våpen Norsk Folkehjelp har i kampen mot minene er minehundene. De snuser opp minene slik at de kan bli uskadeliggjort. Dyremishandling? Kan du spørre. Nei – dette er verdens lykkeligste hunder.

Jørund O. Gustavsen (tekst) Norsk Folkehjelp (foto)

Sniff. På sitt senter i Sarajevo i Bosnia-Hercegovina utdanner Norsk Folkehjelp minehundene sine. Det er hunder som blir opplært til å finne sprengstoff under bakken. Hundenes luktesans oppfatter lukten av sprengstoff og så markerer de funnet. Stort sett på samme måte som en narkotikahund. I motsetning til søkeapparater, tar ikke hundene feil. De blir ikke forstyrret av søppel eller metallforekomster i bakken. De oppfatter rett og slett de sprengstoffmolekylene som siver ut og blir frigjort gjennom jorden og opp i luften.

Opplæringen. Fordelen med å bruke hunder, er at de er effektive og ikke tar feil. Det har aldri hendt at de har utløst en mine. Norsk Folkehjelp utdanner 50 minehunder i året, i Sarajevo. Opplæringen foregår som ved vanlig trening av brukshunder. Når de klarer en oppgave, så får de en belønning. I dette tilfelle er oppgaven å søke frem en leke, kalt en kong. Den består av gummi som hundene snuser seg fram til. Etter hvert blir leken byttet ut med biter av gummi. Når de finner bitene, får de leke med kongen. Så igjen blir det puttet sprengstoff sammen med gummibitene, for tilslutt å erstatte gummi med sprengstoff. Funn blir fortsatt belønnet med å leke med kongen. På denne måten blir arbeidet også en lek for hundene. De leker, men finner sprengstoff og redder liv.

Metoden. Når man søker etter miner med hund, så markerer man først en firkant på bakken. Her blir det gjort et manuelt søk først, slik at man er sikker på at kantene er frie. Deretter lar man hunden gå i rett linje fra den ene kanten til den andre. Hunden er trent til å gå i helt rett linje. Når den har nådd den andre siden vender den og kommer tilbake igjen, denne gangen litt lenger fram. Søkebredden avhenger av jordsmonn og temperatur. Løst jordsmonn og høy temperatur gir bredt søkefelt og god aksjon, og vice versa.

Kostbart. Det er ikke gratis å lære opp hunder. Hver enkelt ferdig utdannede minehund koster 100 000 kroner. Kanskje ikke så rart. Hundene får den beste behandling og har til og med eget treningsbasseng. Forhåpentligvis vil TV-aksjonen gi Norsk Folkehjelp anledning til å lære opp mange hunder i årene som kommer.

Risikoyrke

At minerydding innebærer stor fare for å pådra seg yrkesskader, er rimelig å tro. Hans Erik Haug fra mineavdelingen i Norsk Folkehjelp mener de har gjort dette til et sikrere yrke.

Jørund O. Gustavsen (tekst) Norsk Folkehjelp (foto)

Opplæring. - Norsk Folkehjelp rydder ikke miner selv. Deres personell tar seg av rekruttering og utdanning av mineryddere. På den måten får vi folk som er kjent med de lokale forhold, sier Hans Erik. Grundig opplæring er selvsagt viktig for å håndtere usikrede sprenglegemer. Det må jobbes svært systematisk og nøye. Ethvert avvik medfører livsfare. I tillegg til å lære opp mineryddere bistår Norsk Folkehjelp med kontroll, administrasjon og sprengningstjeneste. De bistår med kartlegging og søk og til sist lederutdanning. Målet er

å fase ut seg selv, slik at lokale krefter kan overta ansvaret.

Sikkerhet. Hans Erik mener at det er liten risiko forbundet med minerydding såfremt man følger boka. Verneutstyr er selvsagt viktig. Dette utvikles stadig. Selv om man skulle utløse en personellmine, skal verneutstyret være godt nok til å beskytte mot eksplosjonen. Utfordringen er å lage det lett nok til at det kan brukes i arbeidet i varme land. Varme og tretthet utgjør en stor risiko. Derfor starter mineryddingen alltid ved dagry.

Smått i potten

Torstein Brechan og Ingebjørg Liland i NTLs forhandlingsdelegasjon på NAV Internasjonalt forbereder seg til lønnsforhandlinger.

Det er tid for lokale lønnsforhandlinger og pengemengden som skal fordeles er forsvinnende liten.

Terje Evensen (tekst og foto)

NTL-tillitsvalgt på NAV Internasjonalt, Torstein Brechan, erkjenner at potten er liten. –Når potten er så liten, vil jobben bli vanskeligere, men desto mer

nødvendig, mener han. Medlemmene har skjönt at potten er liten og at sjansen til selv å få noe minker tilsvarende. –Jeg er likevel opptatt av at NTLs medlemmer ikke skal kvie seg for å kreve lønnsopprykk. Jeg ønsker å motarbeide den tradisjonelle beskjedenheten mange har. Jeg hører ofte at det «er ikke verdt arbeidet» eller «det er ingen vits». Men jeg vil at folk skal lære å skryte av seg selv og av den innsatsen de legger for dagen. Derfor har vi hatt medlemsmøte med kurs i å skrive gode lønnskrav. En liten

pott gjør ikke kravet mindre berettiget.

28 lønnstrinn. NAV Internasjonalt har i underkant av 200 ansatte, nær halvparten av disse er organisert i NTL. En pott på 171 000 kroner betyr at det er omtrent 28 lønnstrinn som skal fordeles. –Jeg er fornøyd med den lokale lønnspolitikken på NAV Internasjonalt som gjør det mulig å premiere mange gode formål, men det går bare ikke denne høsten.

Kommet for å bli. Torstein er helt på linje med NTL i prinsippet om viktigheten av sentral lønnsdannelse, men er på offensiven i sin holdning til lokale forhandlinger. –Det er ingen motsetning mellom å være tilhenger av en sterk sentral lønnsdannelse, og samtidig formidle at vi er gode på å føre lokale forhandlinger. Som NTL-tillitsvalgt har jeg et sterkt apparat i ryggen, forbundet har høy kompetanse, kurstilbudet er bredt og hos oss er vi heldige som i tillegg har en medlemsandel som gir tyngde. NTL er den førende fagforeningen i NAV. Vi skal ta innover oss den virkeligheten at lokale lønnsforhandlinger har kommet for å bli og lede an også her.

Den lille forskjellen

Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) har etter oppdrag fra Kommunenes Sentralforbund foretatt en utredning av forskjeller i lønns- og arbeidsvilkår mellom kommunalt og statlig ansatte i NAV-kontorer.

Anne Birgit Nilsen (tekst)

Etter å ha foretatt en spørreundersøkelse blant NAV-ansatte i 302 ulike kommuner, dybdeintervjuet sju NAV-kontorledere og gjennomgått NAVs arbeids-

miljøundersøkelse fra 2009 synes det klart at det ikke er særlig store forskjeller på lønns- og arbeidsvilkårene mellom kommunale og statlige ansatte i NAV-kontor.

Lønn. Varierende forskjeller. Noen mente at de statlige ansatte hadde bedre lønns- og arbeidsvilkår enn de kommunalt ansatte, men ganske mange svarte at vilkårene er bedre for de statsansatte på noen områder og for de kommunalt ansatte på andre områder. Hovedbildet er at det i stor grad har foregått utjevning når det gjelder lønnsforhold.

Arbeidstids-/velferdsordninger. Når det

gjelder velferdsordninger er bildet noe mer utydelig. Et flertall oppgir at arbeidstids- og velferdsordningene generelt er likeverdige eller litt dårligere for kommunalt ansatte. Spisepausen er betalt for begge grupper, og seniorpolitiske tiltak ser ut til å kunne være både dårligere og bedre i kommunene enn i staten.

Medbestemmelse. Medbestemmelsespraksis ser i stor grad ut til å være likeverdig.

Oppsummert; noen har det bedre, andre dårligere og mange like godt.

Vestfold rundt

Det er snart NTL-dagen, en utmerket dag til synliggjøring av vår organisasjon. Noe Anne Karine Jensen gjorde i fjor.

Terje Evensen (tekst og foto)

NTL-dagen er en årlig foreteelse der idéen er å synliggjøre forbundet ute på den enkelte arbeidsplass gjennom lokale aktiviteter, der tillitsvalgte møter medlemmene. Tidligere fylkestillsvalgt for NTL NAV Vestfold, Anne Karine Jensen, gikk offensivt til verks i fjor.

Rundreise. Anne Karine forteller om hva de la opp til under NTL-dagen i 2010. –Da ønsket vi å gi en liten gave til alle medlemmene i fylket. Jeg la opp til en rund-

reise der jeg besøkte så mange enheter det var mulig å rekke på en dag og brakte med meg NTL-krus som gave, forteller Anne Karine, som startet turneen på NAV forvaltning kl 7. Før arbeidsdagen var omme rakk hun å besøke sju andre arbeidsplasser i fylket.

Veldig bra mottatt. Initiativet fikk en positiv mottakelse på arbeidsplassene som fikk besøk. –Vi etablerte NTL-stands, med store plakater og serverte frukt. Medlemmene var glad for den lille gaven de fikk og også andre stoppet opp for å spørre hva NTL er og hva vi står for, forteller Anne Karine. Hun tror de ver- vet flere nye medlemmer på å synlig- gjøre NTL på denne måten, og anbefaler sterkt andre avdelinger om å gjøre noe tilsvarende på NTL-dagen i år.

På farten. Anne Karine Jensen holdt en høy profil på NTL-dagen 2010.

BLI MEDLEM AV NTL (NB! Skriv med tydelige bokstaver)

Sendes til Norsk Tjenestemannslag, Møllergata 10, 0179 Oslo, eller fakses til: 23 06 15 55

Navn:		Fødsels- og personnummer (11 siffer):	
Adresse:		Postnr. /Sted:	
E-postadresse:	Tlf. privat:	Tlf. arbeid:	Tlf. mobil:
Arbeidssted:			
Adresse arbeidssted:			
Får lønn utbetalt av:		Lønnstrinn/Årslønn:	
Er du medlem i annet LO-forbund/eller forbund utenfor LO? ☐ Ja ☐ Nei		Hvis ja – hvilket og når opphører medlemskapet:	
Vervet av (navn og adresse):		Ønsket vervepremie:	
NTL innfører kollektiv LO-favor Topp Reiseforsikring for alle medlemmer fra 1.5.2011.		Ønsker du å reservere deg fra denne ordningen? ☐ Ønsker LO-favor kollektiv Topp Reiseforsikring: ☐ Ønsker å reservere meg fra ordningen:	
Sted/dato:		Underskrift:	

Reiseforsikringa

Jørund O. Gustavsen (tekst)

1.mai ble vår kollektive reiseforsikring innført etter vedtak fra landsmøtet i fjor høst. At forsikringa var god og at den var lavt prisa lå i kortene, ellers hadde den vel ikke blitt vedtatt. Nå har det seg slik med forsikringer at en vet ikke helt hvor gode de er før man har havna i uløkk. Da får man se om det skjuler seg noe blant liten skrift.

Nå var jeg så uheldig at jeg fikk prøve reiseforsikringa i ferien: Jeg hadde tatt med meg ungene til Østerrike for å gå fotturer i Alpene. Vi skulle til en liten dal i Tyrol som heter Tux, en sidedal til den mer kjente Zillerthal. Vi reiste via Berlin til Salzburg, koffertene reiste via Berlin til Frankfurt. Der sto vi da, blant gressende kuer og brekende geiter i det vi gikk og sto i.

Undertøy, tannbørster og andre nødvendighetsartikler ble kjøpt inn samme kveld. Da det neste morgen fortsatt ikke var dukket opp noen koffertene, måtte vi ut å handle turtøy. Bukser, t-skjorter og en vindjakke til far som hadde reist i en gammel blazer. Ut på tur – aldri sur, i alle fall ikke før vi kom hjem og kunne konstatere at det fremdeles ikke var dukket opp noen koffertene. Ny handlekur. Skjorter som kunne passere i spisesalen. Tux er et vakkert område, men skralt for de som setter pris på shopping. Kun svindyr sportsforretninger og en Sparbutikk. Dette ble en dyr forsinkelse.

Dagen etter ble vi gjenforent med bagasjen og resten av ferien forløp etter planen. Da vi kom hjem ringte jeg Sparebank 1 for å få vite hvordan jeg skulle forholde meg. Jeg antok at jeg kunne få dekket noe av shoppinga på reiseforsikringa, og at det da var noen skjemaer som skulle fylles ut. Den gang ei. Jeg ble møtt av en blid stemme som forkynte at det hun trengte var et referansenummer fra flyselskapet. Jeg gav henne fire bokstaver og fire tall. Det stemte nok, fastslo damen i andre enden, før hun spurte om jeg hadde regnet ut hva jeg hadde lagt ut. – Det hadde jeg ikke gjort, sa jeg, men jeg har alle kvitteringene. – Fint sa damen, les opp sluttsummene for meg. Jeg leste: - 14€ 90c, 169€ 50c, og så videre.

Det får jeg til å bli... og så oppga hun en sum, kan det stemme sånn noenlunde? – Ja, sa jeg. – Fint sa damen, da har jeg overført det til kontoen din, jeg. – Jøss, sa jeg.

Så smertefritt kan tydeligvis et skadeoppgjør gå. Jeg gir all honnør til Sparebank 1 og LO-favør for den hjelpen jeg har fått.

En KREMjobb

Det faller seg naturlig å ønske et kreativt og mangfoldig arbeidsliv. Noen gjør mer enn å bare ønske det.

Terje Evensen (tekst og foto)

KREM er en forkortelse nettopp for KREativt og Mangfoldig arbeidsliv og en organisasjon som arbeider for å bygge flere broer mellom mennesker utenfor arbeidslivet, offentlig forvaltning og næringsliv. Etablerer av KREM, Hilde Dalen, som nå bærer yrkestitlene luftslottarkitekt og regnbuemaker, og sosialinnovatør Cathrine Skar, hadde mye på hjertet da Gaiden utfordret dem til å fortelle mer om sin organisasjon.

Mål og mening. KREM er opptatt av at hjelpeapparatet må ta folk på alvor når de skal finne løsninger for å få dem ut i arbeid. –Høyt utdannede brukere trenger kanskje ikke jobbsøkerkurs. Dette gjør noe med selvbildet, mener Hilde. –Vi ønsker, som NAV, den korteste vegen til arbeid, men vi må ta innover oss at denne vegen noen ganger kan være lang. Det er viktig å ha mål og

mening i tiltakene og unngå at folk opplever å bli sendt rundt på måfå. Vi spør oss om vi har bygget et hjelpeapparat ut fra en grunnleggende mistillit til brukerne. For meg er forklaringsmodellene på den manglende arbeidsdeltakelsen både mangelfull og i en rekke tilfeller feil. Vi tror ikke på at det er mulig å true folk ut i arbeidslivet gjennom innstramning av ytelser. Samtidig er Hilde og Cathrine opptatt av å poengtere at de ikke løper i gangene på Stortinget for å mase om mer penger. De er bare opptatt av å gjøre noe annet med pengene som allerede brukes finnes og mener at borgerlønn, som flere brukerorganisasjoner tar til orde for, kan bety å parkere folk.

Sosialt entreprenørskap. KREM har eksistert i nærmere seks år og tilblivelsen handler om en erkjennelse av at svært mange mennesker står utenfor arbeidslivet og at gårsdagens løsninger ikke har virket inkluderende. Sosialt entreprenørere jobber for å fornye samfunnet og bryte ned det tradisjonelle skillet mellom offentlig, privat og frivillig sektor. I en brosjyre om KREM står det at sosialt entreprenørskap er økonomi og humanisme

hånd i hånd. Er dette mulig da? Ja, hevder de engasjerte kvinnene i KREM og forklarer at tankegangen er veletablert og veldokumentert i England og USA, mens Sverige og Danmark opplever en stadig økende interesse. Dessverre står det visstnok ikke så bra til i vårt hjemland. –Norge er høye på seg selv, mener Hilde, og mener med dette at vi i altfor stor grad lar ekspertene produsere løsningene. –Vi jobber nedenfra, la dem som skal gjøre bruk av hjelpen ha meninger om hva som er gode løsninger. Cathrine er opptatt av at kapital ikke representerer en verdi i seg selv. –Kapitalens verdi beror på hva vi bruker den til. Det er vi som bestemmer over kapitalen og ikke motsatt. Der kommer det sosiale entreprenørskapet inn i bildet.

Stormberg, som produserer friluftsklær og er kjent for å tilby arbeid til mennesker som har stått utenfor, blir brukt som eksempel på en bedrift som tar sosialt ansvar. –Grunnleggeren av Stormberg er tydelig på at han gjør dette for å tjene penger, fordi det er lurt. På denne måten kan økonomi og humanisme gå hånd i hånd.

Eventyrlig. På Fagbokforlaget er det gitt ut en bok, "Eventyr fra virkeligheten", som er skrevet av deltakere

på kursene i endringsmetode som KREM arrangerer. Dette er en samling historier fra virkeligheten som er formidlet i eventyrets form. Hilde forklarer. –Gjennom å utfordre våre deltakere til å formidle sine historier som eventyr, omgjøres de til helt i eget liv, på denne måten rettes fokus mot hindringene de har forsert og løsningene som er benyttet.

Gaiden har lest boken og oppfatter et tydelig budskap. Vi må godta annerledeshet og vokte oss vel for å forlange at mennesker skal tilpasse seg et A4-format. Vi må unngå å dømme mennesker ut fra hva vi tror vi ser.

Brukt av NAV. Hilde og Cathrine forteller at KREM samarbeider med NAV, men at de står til rådighet for enda mer bruk. –Vi er for NAV, men så langt har vi mest sett at det er en strukturreform. Nå må innholdet på plass og det må være basert på hva som er lurt for den enkelte. Både brukernes og de ansattes kompetanse må legges premissene for innholdet. Vi vil at NAV skal spørre seg om hvem de kan samarbeide med, også når det gjelder sosiale entreprenører.

Lokale lunsjforhandlinger

Terje Evensen (tekst)

For moderne arbeidstakere, som er vant til å få vår lønn utbetalt i penger og selv kan rusle på butikken for å omsette lønna til mat, er det ikke naturlig å tenke på hvor viktig maten engang var i arbeidslivet. Vi er ikke nødvendigvis fornøyd med lønna, men vi får formodentlig den maten vi behøver. Arbeidsmiljø- og sykefraværspromatikk knytter vi gjerne til helt andre forhold enn mat, selv om noen kan ha et litt ambivalent forhold til den urnorske matpakka.

Sjøfolk på 1500-tallet opplevde for eksempel ofte å få skjorbuk, en mangelsykdom som oppsto som en følge av lange sjøreiser og ensidig kosthold på arbeidsplassen, altså båten. Skjorbuk var en større trussel mot liv og helse enn krig og forlis. Det medisinske miljøet var maktesløse og da det etter hvert dukket opp kunnskap om at sitronsaff med sine C-vitaminer kunne kurere sykdommen, sto arroganse og snobberi lenge i veien for å redde sjøfolkenes liv. Først på slutten av 1700-tallet var kunnskapen om C-vitaminene såpass anerkjent at det fikk følger for sjøfolkenes kosthold og liv kunne reddes.

Maten sto også sentralt under kappløpet mot Sydpolen i 1911, et kappløp mellom ekspedisjoner ledet av Roald Amundsen og briten Robert F. Scott. Amundsen hadde god erfaring med isødet og kjente godt til betydningen av næringsrik mat i tilstrekkelig mengder. Kokken på ekspedisjonen, Adolf Lindstrøm, var så kompetent at han har fått en rett oppkalt etter seg, biff Lindstrøm. Scott derimot, mente nok at Englands kraft som verdens mektigste nasjon, var nok til å gjøre suksess i Antarktis. Ekspedisjonen led under dårlige forberedelser, dårlig utstyr og dårlig lederskap. De ankom Sydpolen en måned etter den norske ekspedisjonen. På returen bukket de under av sult og frost.

Det er synd at det tar tid for våre bevilgende myndigheter å ta innover seg betydningen av godt utstyr og tilstrekkelig føde. Roald Amundsen ville glatt forkastet Arena og Infotrygd.

Nå blir det lokale lønnsforhandlinger i NAV. Potten er minimal og misnøyen med lønna vil vedvare hos mange også etter denne høsten. Men med så liten pott kan kanskje forhandlingene gjennomføres i løpet av en lunsj, slik at lunsjforhandlinger blir et reelt begrep. Forhandlingene vil ellers bli en test på om det gamle munnhellet «smuler er også brød» holder vann. Jeg tillater meg å tvile.

					HER SELGES ISEN- KRAM	UT- SLAGS- STED	TIL- BAKE	KAV	ORIEN- TERINGS- EVNE
									SØVNIG
					DRAR SIN VEI				
					LETT			PRON.	
					LØS			LARM	
						BREV			
						KJØTT- RETT			
VEPSE- BOLIG		FOR- SKRIFTS- SAMLING	FORE- SATT	PATINA	KOST- TIL- SKUDD	LUKT- STOFF			
		KLUKKE				FJERN- SYN			
			DEKADE		LUSE- HARV				ER EDDER- KOPPER
BALSAM									
HALVØY I ASIA		PREP.				RYNKE			SYK- DOM
		FREDEN				FAR			
				FOR- MANN				DIKT- VERK	
				GNAGSÅR					
GIFT- SLANGE					BREN- NEVIN				SOMME
BUET FRUKT	LEVER			ÅRE- VINGE				MUNN- STYKKE	
	HORI- SONT- BUE			INGEN				FRYSE	
					VUGGE	SKARP	INNE- HAVEREN		
							MYNT- ENHET		
FESTE- MIDDEL		IKKE STEREO							NEST- LEDER
									BANN- SKAP
			GRUS- RYGG					FÅ SEG MAT	
			MÅLTID					BY I JAPAN	
FIKS IDÉ								BARE	
ROMERSK GUDINNE								REM	
				SKIPS- FORK.		ANFØRT			
8750						STRÅLE- KRANS			

Navn:

Adresse: Postnr./Sted:

VINNERE AV FORRIGE KRYSSORD:

Wenche L. Bull-Dahl, Holmestrand
Arnhild Trygslund, Kristiansand
Gretha Norlid, Bodø

Frist for innsending av kryssord-løsning er 15. nov. 2011.

Konvolutten merkes med «Gaiden sept. 2011» og sendes til: NTL NAV v/ Jørund O. Gustavsen, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Postboks 5, St.Olavs plass, 0130 Oslo. Vi trekker ut 3 vinnere som får henholdsvis 5, 3, og 2 flax-lodd. Her kan det være store gevinster å hente. Lykke til.

Sudoku

		2	5	4			6	
1	4		7				5	
			3					8
						9	7	4
3								1
4	6	1						
7					5			
	9				7		4	5
	2			3	8	1		

© Kryssquiz / Bulls

Fyll inn de tomme feltene slik at hver rad og rekke inneholder alle tall fra 1 til 9. Hvert storfelt på 3x3 feltet må også inneholde alle tall fra 1 til 9. Tallene kan kun en gang per rekke, rad eller storfelt.

Løsning:

2	6	1	8	9	7	3	5	4
9	7	8	2	1	3	6	4	5
5	3	7	9	6	4	8	1	2
8	5	2	1	6	3	9	7	4
1	2	9	4	5	8	6	7	3
4	1	3	6	9	1	5	8	2
8	1	7	9	2	3	7	4	5
2	5	6	8	7	9	4	1	3
6	9	4	1	7	5	2	3	8

Val og demokrati!

Bombeåttaket på lojale og dyktige byråkratar i regjeringskvartalet og massakren på uskuldig og idealistisk ungdom på Utøya, 22. juli, ryste alle. Heldigvis reiste vi oss i samla flokk og slo ring rundt demokratiet og for toleranse og samhold i dagane etter åttaket. Tusenvis av nordmenn gjekk ut i gatene og heva roser i været og la ned roser til minne om ofra etter terroren. Dette var ei sterk markering av avsky. Ein forskradd mann skal ikkje få øydeleggja dette flotte samfunnet vi har bygd opp!

Noko av det finaste ved demokratiet er å gå til val og røysta på det partiet, eller lista vi vil skal styre landet, kommunar og fylke. Diverre har det vore ein laber oppslutning om vala dei siste åra. For å manifestera den sterke motstanden mot bombeåttaket var det difor ekstra viktig å bruke røysteretten i år. Ein liten auke i valdeltakinga på rundt en prosent var i difor svært skuffande. Dette betyr at vi i arbeidarrørsla må verta endå flinkare til å mobilisere veljarar til stortingsvalet i 2013.

Partia som vart valvinnarar var Høgre og Arbeidarpartiet. Høgre går til val på mindre skatt og konkurranseutsetting og privatisering av offentlege tenester. Arbeidarpartiet går til val på ein sterk offentlig sektor og nei til privatisering og marknadsstyring av offentlig sektor. I tillegg er det ei rekkje ulike parti som har variantar av denne bodskapen. Slik sett er alternativa i norsk politikk tydelege.

NTL og NTL NAV sin politikk er heilt klart for ein sterk offentlig sektor og vi er mot privatisering av offentlege tenester. Dette fordi vi meiner at offentlege tenester er representerer viktige velferdsgoder for innbyggjarane i landet. Arbeids- og velferdstenester, som NAV, eldreomsorg, skular og barnehagar eignar seg ikkje for kommersiell og marknadsorientert tenking. Velferdstenester skal ikkje vere basert på fortjeneste, men på borgarane sine behov og ønskjer. Når ein driv «butikk» med velferdstenester går det som oftast utover arbeids- og lønsvilkåra til arbeidstakarane, som t.d. dårlegare pensjon. NAV og andre velferdsaktørar er likevel avhengig av skattebetalarane sin velvilje og oppslutnad. Vi i NAV må difor aldri bli oss sjølve nok. Vi må alltid leite etter betre løysingar på våre tenester for våre brukarar. Eit velfungerande NAV vil vere det sterke kaste vernet for at NAV-tenester skal vere under offentlig styring og kontroll. Dårlig score i brukarundersøkingar syner klart at vi i NAV har ein jobb å gjere.

Den 6. oktober legg regjeringa fram statsbudsjettet. Eg forventar at det er eit budsjett som satsar på eit sterkt NAV, på IKT-fornyng og på mange tiltaksplassar.

Janle Berge
Janle Berge
 Leder NTL NAV

NTL NAV Østfold møtte veggen

I Østfold ønsket NTL-tillitsvalgte å gjøre noe morsomt for medlemmene. Dette førte til en tur opp i klatrevæggen.

Terje Evensen (tekst) Jon Sondre Halvorsen (foto)

En sporty holdning hos NTL-medlemmer i Østfold. Fra venstre Siri Lunde, Solfrid Thune, Elin Brudalen og Mona Cecilie Myhrer.

Utgangspunktet for denne historien, er en samling på Sørmarka sist vinter, noe tillitsvalgt for NAV forvaltning i Østfold, Jon Sondre Halvorsen, kan fortelle mer om. –Vi var noen NTL-tillitsvalgte fra Sarpsborg som møttes på Sørmarka og snakket om at vi burde få til noe sosialt for våre medlemmer, minnes ham. –Da jeg er involvert i et lokalt innendørs klatresenter, falt det seg naturlig å tenke i de baner.

Lagfølelse. –I Sarpsborg har vi mange medlemmer på NAV-lokal, NAV forvaltning og kontaktsenteret, så vi sendte ut invitasjon til en klatrekveld til disse. De som fikk gleden av å prøve

dette, opplevde både spenning og fysisk aktivitet, forteller Jon Sondre. Han er også opptatt av den lagfølelsen de bygde i klatrevæggen. –Det er alltid noen som sikrer for den som klatrer og da er det viktig å stole på at sikringen er trygg. Jeg erfarte at NTL-medlemmene som deltok, var veldig flinke.

Pizza og brus. Etter klatringen span-derte NTL-avdelingen i Østfold pizza og brus på deltakerne. Jon Sondre synes at avdelingen, med sin leder Sandra Thornquist i spissen, har et positivt engasjement og driver en god medlemspleie. Han vil gjerne ta initiativ til positive aktiviteter senere. –

For jeg ser at et godt samhold skaper en motivasjon, noe som er godt å ha med seg i en krevende arbeidshverdag, avslutter Jon Sondre.